

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นฐาน เรื่อง วิถีนกกระทา พัฒนาผู้นำและผู้ตามอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่เหิยะสามัคคี

นางสาวนราภรณ์ วรรณรัตน์
โรงเรียนบ้านแม่เหิยะสามัคคี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาที่ผ่านมามีพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงบทบาทผู้นำและผู้ตามที่ไม่สมดุล กล่าวคือ นักเรียนบางส่วนมีความกลัวในการแสดงออก ขาดความกล้าหาญที่จะเป็นผู้นำในการตัดสินใจ หรือในทางกลับกัน บทบาทของ "การเป็นผู้ตาม" ก็ถูกมองในแง่ลบว่าเป็นการคล้อยตามเพื่อน ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ และการเป็นผู้ตามเชิงรุกที่คอยสนับสนุนและเตือนสติผู้นำให้ทำงานอย่างถูกต้อง ดังนั้นจึงจัดทำพัฒนานวัตกรรมที่ใช้แหล่งเรียนรู้เดิมของโรงเรียน "สวนเกษตรและการเลี้ยงนกกระทา" มาเป็นสถานการณ์จำลอง (Simulation-Based Learning) ร่วมกับกระบวนการ GPAS 5 STEPS เพื่อพัฒนาทักษะผู้นำ และผู้ตามอย่าง เป็นรูปธรรมกล่าวคือ "ผู้นำที่ดีต้องรับฟังผู้ตาม" และ "ผู้ตามที่ดีต้องกล้าแสดงความคิดเห็นเพื่อส่วนรวม" โดยไม่รู้สึกรำคาญว่าเป็นเรื่องนามธรรมหรือเป็นเพียงทฤษฎีในหนังสือเรียน

วัตถุประสงค์ของการพัฒนานวัตกรรม

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง วิถีนกกระทา พัฒนาผู้นำและผู้ตามอย่างสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อพัฒนาทักษะในการเป็นผู้นำและผู้ตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ สถานการณ์จำลองเป็นฐาน เรื่อง วิถีนกกระทาพัฒนาผู้นำและผู้ตาม เพื่อเสริมสร้าง บทบาทผู้นำและผู้ตามอย่างสร้างสรรค์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เป้าหมายของการพัฒนานวัตกรรม

- เป้าหมายเชิงปริมาณ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่เหิยะสามัคคี ปีการศึกษา 2569 จำนวน 21 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ร้อยละ 80
- เป้าหมายเชิงคุณภาพ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่เหิยะสามัคคี ปีการศึกษา 2569 ร้อยละ 80 สามารถแสดงบทบาทผู้นำและผู้ตาม ผ่านการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ สถานการณ์จำลองเป็นฐาน เรื่อง วิถีนกกระทาพัฒนาผู้นำและผู้ตามอย่างสร้างสรรค์ ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 21 คน ปีการศึกษา 2569

ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม GPAS 5 STEPS ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ สถานการณ์จำลองเป็นฐาน

G

ขั้นสำรวจ : นักเรียนศึกษาวิธีการเลี้ยงนกกระทา รวบรวมข้อมูล และสังเกตสถานการณ์

P

ขั้นวางแผนบทบาท : นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์ จำลองที่ครูผู้สอนจัดขึ้นโดยมีการวางแผนแบ่งบทบาทผู้นำและผู้ตามภายในกลุ่มของตนเอง

A

ขั้นลงมือปฏิบัติ : นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง ลงมือแก้ปัญหาใน สถานการณ์จำลองเป็นฐาน เช่น การแบ่งหน้าที่เลี้ยงนกกระทา

A

ขั้นสะท้อนคิด : นักเรียนถอดบทเรียนการทำงานร่วมกัน และสรุปบทบาทผู้นำ และผู้ตาม

S

ขั้นประเมินคุณค่า : นักเรียนมีการประเมิน ตรวจสอบทักษะการเป็นผู้นำ ผู้ตาม เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ สถานการณ์จำลองเป็นฐาน

ผลการใช้นวัตกรรม

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง วิถีนกกระทา พัฒนาผู้นำ และผู้ตามอย่างสร้างสรรค์ หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 3.39 คะแนน
2. การประเมินทักษะในการเป็นผู้นำและผู้ตาม เรื่อง วิถีนกกระทาพัฒนาผู้นำและผู้ตามอย่างสร้างสรรค์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลปรากฏว่า นักเรียนมีทักษะในการเป็นผู้นำและผู้ตาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 อยู่ในระดับ ดีมาก
3. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นฐาน เรื่อง วิถีนกกระทาพัฒนาผู้นำและผู้ตาม อย่างสร้างสรรค์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ สถานการณ์จำลองเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 อยู่ในระดับมาก

ประโยชน์ของนวัตกรรม

- ประโยชน์ต่อผู้เรียน
1.1 นักเรียนมีการฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น การวางแผน แก้ปัญหาเฉพาะหน้า และเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
1.2 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเพิ่มขึ้น
- ประโยชน์ต่อครูผู้สอน
2.1 ครูผู้สอนได้โมเดลการสอนต้นแบบ คือ กระบวนการสอน GPAS 5 STEPS ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐาน ซึ่งครูผู้สอน สามารถปรับใช้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษาฯ และกลุ่มสาระอื่นได้

